

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

15 de Pœnis veri sacrilegii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

diu sacrarium ingressus, quicquam ex rebus sacris, qua in eo sunt, ex-
 traxerit, exccator, qui vero extra sacrarium, aut ex alio sano quip-
 3 **3** *piam surripuerit, fustibus casus ac tonsus, relegator.* ¶ *¶* Gundranus,
Greg. Turon. lib. 8. hystor. Franc. c. 30. rex Parisiorum & Galliarum,
 comitis habitis cum ducibus & episcopis in festo Symphoriani,
 sub poena capitali fanciuit, ne exercitus vel milites sui etiā in ho-
 stili victoria, vel itinera peragendo, in ecclesias irruerent vel spoliarent.
 Alexander Magnus Clearchum & Sitalcem accusatos ab
 indigenis pariter ab exercitu ipso, quod templa spoliasset, vetera-
 raque monumenta mouissent, multaque alia in subdites impro-
 be atque auare perpetrasset, iussit occidi. Heracon a Sufis conui-
 ctus, quod eorum templum diripuisset, etiam poenas dedit. *Ar-
 ria. lib. 6. de exped. Alexan.* Et Orxines, qui Perfas post Phrafortis
 obitum rexerat, accusatus & conuictus, quod templa & sepulcra
 regia spoliasset, multosque Perfarum iniuste peremisset, iussu A-
 4 **4** *lexandri in crucem sublatos est, idem in dist. lib. in fin.* ¶ *¶* Lucas ¶ *de*
Penna in l. 1. ut ordo dig. seru. lib. 12. C. tit. 8. tradit, in regno poenam
facilegii esse arbitrarium, praeterquam si ecclesiae fractae sint ma-
nifeste, violenter, aut nocte subtrahita sint inde dona, aut facta va-
fanam tunc est poena capitalis. Hanc legem regni Neapolitani ef-
 5 **5** *se, sit. de cri. sacri. multa sunt. leges in legib. Neapol. Boerius anno-*
tauit in decif. 254. n. 13. ¶ iubeat ¶ *fenerius puniendum hoc esse cri-*
men, non rei sublatæ valor, sed quod in furto eo iniuria maior, &
a maiori proficiscatur iniquitate: nō habita ratione rei subtrahæ,
sed temeritatis & audacia. Ita Menalopū Callistratus accusabat,
quod templi custodes deceperit, triaque vascula & sacris minimi
ponderis sustulisset. Nam qui sacra vascula parui ponderis sustu-
lit, is quauis in re peccauit, vt auctor Aristoteles 1. Rhetor. ad The-
od. ca. 14.

Vindictæ diuinæ in sacrilegos exempla.

CAP. 16.

- 1 *Sacrilegorum vindicta sumitur a Deo. Et plura de eo exempla. num. 2. 3. 4. 5.*
- 4 *Morbis hereditariis Thelia dictus ob sacrilegium.*
- 6 *Pestis immissa exercitui ob sacrilegium.*
- 7 *Sacrilega in vindictam diuinam, facta meretrix: alia incendio*
- 8 *Aurum Tholosanum infelix sacrilegium. & 12. (vsta.*
- 9 *Sacrilego manus diuinus excissa.*
- 10 *Brennus sacrilegus sibi manus intulit.*
- 11 *Artaxerxes Ochus salibus post necem expofitus, vt sacrilegus.*
- 13 *Gundericus rex Vandalorum sacril. gus a demone necatus.*
- 14 *Alphonfus 7. Hispaniarum rex a demone quog. raptus.*
- 15 *Templis hostes ethnici nec iniuriam nec rapinam inferebant.*
- 16 *Sacrilegi a demonibus in vltionem cruciati.*
- 17 *Depona Dagoberti, Caroli Martelli regum Gallia. & aliorum rerum ecclesiasticarum raptorum. nu. 18. 19. 20. & 21.*

P Halatis episc. 66. ad Messenios, conuictus ¶ de interceptione pecuniae, quam suo Deo mittebat, mibatur Messenias sacrilegis & suam & Dei futuram vindictam. ¶ *Hesiodus in Aspide, seu scuto Herculis, in snah. versib. fingit vltionem diuinam in sacrilegum Ceycem, post mortem eius contigisse, aitq. illius sepulcrum a tea omnibus venerabile, obsecrum redditum ab Anauro flumine imbre hyemali exundante. Et addit,*

*τῶς γὰρ μιν Ἀπίλλων
 Ἀνίδης λῶσῃ ὅπ' ἰαλλήτης ἐγασίμετος
 ἔσις ἀγοί Πυθιδῆ βίη σὺλασσε δὸν δ' ὄν, id est,
 Ita enim Apollo
 Latona filius iussit, propterea quod inclitas Hecatombas
 Quicumq. portaret Delphos, eum vsi spoliabat, infidiatus.*

- 3 **3** ¶ *Meminit ¶ Diodorus Sicul. lib. 11. Biblior. quod Xerxes a Ther-*
mopylis discedens, parte copiarum in Delphos dimissa, manda-
uit, vti incendio Apollinis adyto, reposita quæque illic spoliarent.
Eos autem, qui ad spoliandum vatem missi fuerāt, ad Palladis vsq;
proiudæ pronectos, templum repentina quadam atque incredi-
 4 **4** *bili nimborum vi, procellaque ventorum irruerent obrutos, cre-*
berrimis cum tonitru veluti ex æthere illato fulminibus erum-
 5 **5** *pentibus. ¶ Herodotus ¶ in 1. narrat Scytas aliquos retrocedetes,*
dum essent in vrbe Palaestina Ascalone, sanum Veneris Vranie
depeculatos: quomobrem templi spoliatoribus, eorumque pro-
 6 **6** *hibus morbum immisum Theliam dictum. ¶ Fingunt ¶ antiqui,*
Hesiod. in Theog. Horat. ob Promethei sacrilegium, quod furatus
fuerit a Ioue ignem ferula, & eum hominibus communicauerit,
febres, morbos, & malorum omnium cohortes immisiss homi-
 6 **6** *nibus. ¶ Narrat ¶ Dictys Cretensis, lib. 1. de bello Troian. & Home-*

nia. i. pestem aduenisse exercitui Græcorum, quia Agamemnon
 rex exercitus ab omnibus declaratus, longius paulo ab exercitu
 progressus, in loco Dianæ capram pascentem imprudens religio-
 nis, quæ in eo loco erat iaculo transfixit: nec potuisse leniti prius
 quam facilegii poenæ darentur, & auctor eius scelcris filiam na-
 tu maximam vicariam victimam immolasset. ¶ *Ferunt ¶ Parib. ¶*
in Erotici, ca. 25. Gemisthius Plato, lib. 2. de reb. Græc. post pugnam
Mantin. Diod. Sic. lib. 16. Biblio. in an. 15. Philippi. vxores duas quo-
rundam Phocenium principum, quæ duobus monilibus (vno
ab Euriphile, alio ab Helena Apollini Pythio dedicatis) se exorna-
uerant præda templi facta, hanc, quæ Helenes monilegestare au-
sa fuerat, corpore prostituto in contumeliam incidisse: alteram,
quæ Eriphilis sumserat, domo incensa a filio furore percito, & i-
plam vna cum domo vtiā concrematam. ¶ Quom ¶ oppidum
Tholosanum, Ant. Gell. lib. 3. c. 9. Q. Capio cōsul diripuisse, mul-
tumq; auri in eius oppidi templis fuisset, quisquis ex ea direpio-
ne autum attigit, misero cruciabiliq; exitu perit. ¶ Acer ¶ iunior
minis vindex Apollo, inquit Val. Max. lib. 1. ca. 2. qui Carthagine a
Romanis oppressa, veste aurea nudatus, id egit, vt sacrilege ma-
nus inter fragmenta eius abscissæ inuenirētur. ¶ Refert ¶ & idem
d. loco, Brennum Gallorum ducem, Delphis Apollinis templum
ingressum, in se manus vertisse. Quod & Iustinus scribit lib. 24.
¶ Ferunt ¶ Artaxerxem qui etiam Ochus cognominatus est, post
lacrilegia multa commissa, a Bagoa eunucho necatum, felibus
proiectum fuisse, sepultum autem in eius locum alium, & regis
monumentis traditum, Elian. lib. 2. de var. hyst. c. 8. Scribit Iustin. 10
li. 32. hyst. Bello a Gallis duce Brenno infeliciter aduersus Delphos ge-
sto, in quo maiorem vim numinis, quam hostium, inquit, senserat, ex-
illis amisso Brenno, quosdam antiquā patriam reperisse, T. C. C. C. C. C.
cum etiam Tholosam antiquam patriam uenissent, comprehensos pe-
siferæ lue, non prius sanitatem recuperasse, quam aruspicum responsi
moniti, aurum argenti, bello sacrilegusq; quasitum, in Tholose-
sem lacum mergerent. Quod omne magno post tempore Capio Roma-
nus cōsul abstulit. Fuere auri pondus centum decem millia, argenti
pondus quingentes decies centum millia. Quod sacrilegium causa ex-
cidit Capionis, exercituiq; eum postea fuit. Romanos quoque Cymbrici
belli tumulus, velut vltor sacra pecunia infecutus est. Hec Iustinus
ex Trogo. ¶ Gundericus ¶ rex Vandalorum, capta Hispali, quæ
nunc Senilla vocatur, cum impie elatus, manus in ecclesiam eius
ciuitatis extendisset, mox Dei iudicio a demone correptus, inter-
 14 **14** *it, Franc. Tarapha, de regib. Hispa. in Honorio. ¶ Alphonfus ¶ 7. rex*
Hispaniarum eius nominis, etli bellicosus, in rebus tamē diuinis
negligentior: nam sæpe equos in ecclesiis, velut in stabulis habe-
 20 **20** *bat. Ideo que, vt fertur, cum Fragam oppugnaret, anno regni sui*
20. iudicio Dei repente occisus, nec mortuus nec viuus apparuit,
 17 **17** *absque liberis anno Domini 1166. idem Tar. in Alphon. 7. ¶ Fuit an-*
tiquis ¶ ethnicis fere semper veneranda religionis maiestas, atq;
ideo & a templis, & eorum numinum imaginibus & rebus abstin-
entissimi etiā inter hostes: vt Ætoli in templo Iouis Dodonæ,
porticus quidem omnes demoliti sunt, quæ maximo studio atq;
impensa adhibita fuerant, deiecerunt, superiora concremarunt,
reliqua membra funditus eruerunt, euerterunt statuas numero vi-
tra duo millia, quam plurimas etiam fregerunt: attamen ab his ab-
stinuerunt, quæ vel figuras, vel inscriptiones Deorum suorum ha-
bebant. Polyb. in 5. Alexander Magnus, quamuis ira eius in The-
salos incru diuisset, non tamen vsque adeo indignatio eius procef-
sit, vt quicquam in templum immortalium committeretur: quin
potius omni curam & studium adhibuit, ne qui vel iniuncti aliquo
modo sana violarent. Idemq; cum in Asiam transisset, vt Perfas
male merites de Græcis vlcisceretur, de hominibus quib. dignas
reb. ab his patratæ poenas sumsit, a templis vero prorsus abstinuit:
 16 **16** *quamquam Perse circa hanc partem maxime in Græcia deliquere-*
rant, idem d. loco. ¶ Cum ¶ nonnulli ex militibus regis Theodori-
ci, qui depopulabatur Aruernam urbem, ad basilicā sancti Iuliani
peruenissent, confregissent ianuas, & feras remouissent, resque
pauperum, quæ ibi fuerant aggregatæ, diripiunt, auctores sce-
lerum ab spiritu immundo correpti sunt, infestisq; dentibus pro-
priis se lacerantes clamabant, Cur nos sanctæ martyris sic crucias,
 7 **7** *Greg. Tur. lib. 3. de gest. Franc. c. 11. Idipsum contigit pari de causa*
Gunthrani regis Gall. militibus, idem lib. 7. c. 5. ¶ Dagobertus Gall.
¶ rex factus est, se raptum ante thronum diuinæ maiestatis, & a tu-
telaribus diuis & martyribus ecclesiarum acerbe accusatum, de
rebus ecclesiasticis per rapinam distractis, quod cum non ausus
fuisset pro conscientia defendere, fuit a proprio patrono D. Dio-
 17 **17** *nylio defensus, qui fufus ad Deū pro eo precibus, pœnitenti tem-*